

Sukeltaminen viihdeteollisuudessa: sarjakuvasankarit laitesukelluksen parissa

Vuonna 1952 laitesukellus ja vedenalainen maailma innoittivat jo George Shedin mielikuvitusta, vaikka Jacques Cousteaun ja Louis Mallen palkitun elokuvan [Hiljainen maailma](#) ensi-ilta olikin vasta viisi vuotta myöhemmin. George Shedin oli yksi Kapteeni Amerikan luojista. Hänen kynänsä antoi vaalealle, reipasotteiselle merten tutkijalle Marlin Keelille elämän. Marlin Keel oli ensimmäinen laitesukelluksen sankari ja mahdollisesti ensimmäinen, joka käytti maskia ja räpylöitä syvänmerensukeltajien tavallisten laitteiden ja kypärän lisäksi.

Stripit julkaistiin Sunday Comic Strip -sarjakuvassa vuonna 1952, mutta ajankohta oli ehkä liian aikainen suurelle yleisölle, jonka mielestä sukellus oli vain ammattilaisille ja merivoimien erikoisyksiköille kuuluvaa toimintaa. Uusien painosten ottaminen Marlin Keelistä lopetettiin vuonna 1954. Seuraavan kerran laitesukellus esiintyy paperille painettuna vasta vuonna 1956, ja tällöin sitä esiintyy satunnaisesti joissakin kohtauksissa Charlton Comics Groupin julkaisemassa *Fightin` Navy* -sarjakuvassa ja Marvelin julkaisemassa *Navy Combat* -sarjakuvassa. Nämä tarinat olivat saaneet alkunsa hiljattain käydyn maailmansodan aikana.

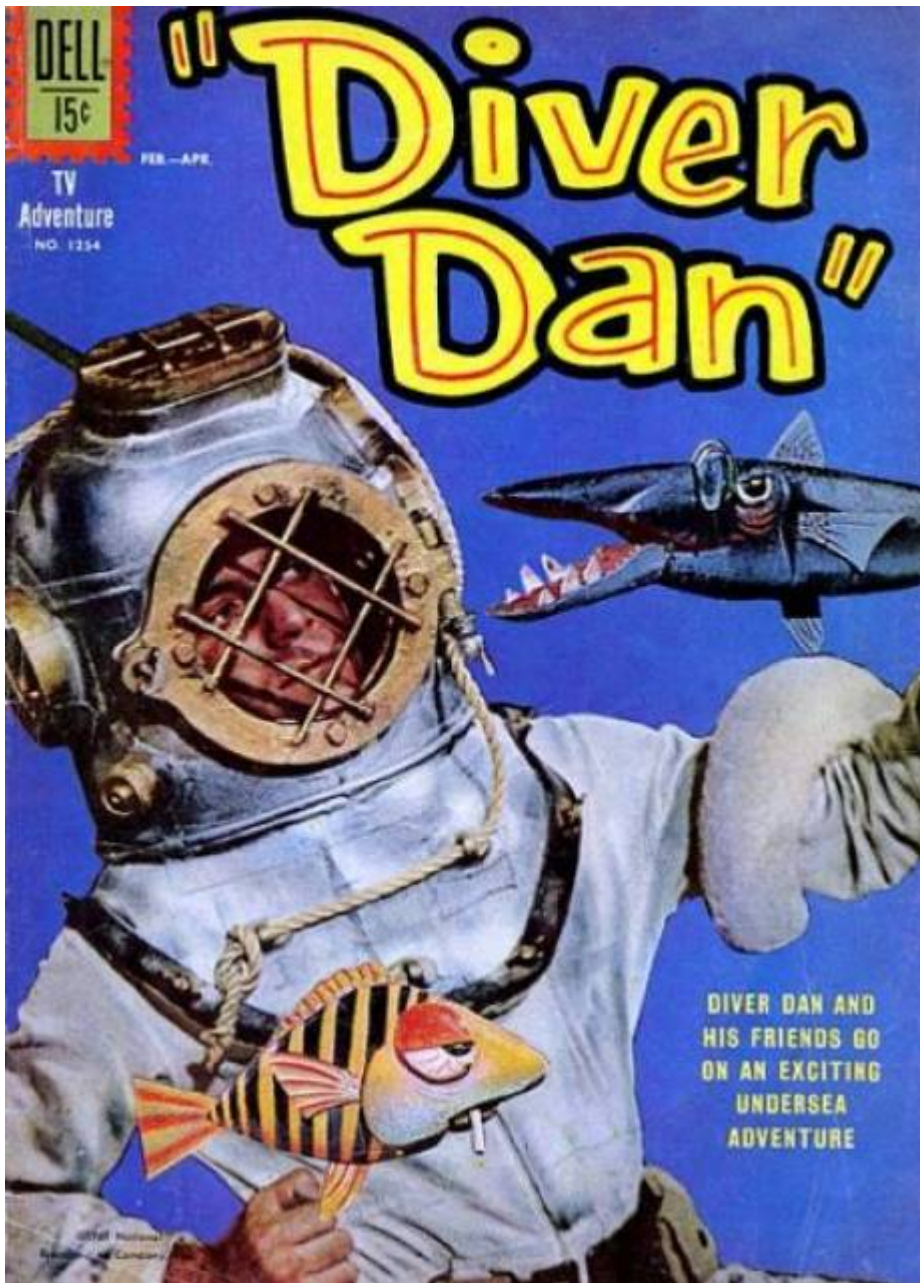
KUKOISTUSKAUSI

Yhteensattumat vuosina 1960 – 1962. Bond-elokuva Pallosalama ei ollut vielä saanut ensi-iltaansa, mutta sarjakuvien laatijat olivat jo tietoisia siitä, mikä oli uusi suuntaus. Sukeltamiseen liittyvien dokumenttielokuvien kuvaaminen lisääntyi. Maskit, räpylät, sukelluspullot ja hengityslaitteet takasivat ennennäkemättömän vapauden liikkumisessa. Ensimmäiset virkistyssukeltajille tarkoitetut laitesukelluslaitteet ilmestyivät liikkeisiin, joissa myytiin kalastukseen ja veneilyyn liittyviä tuotteita. Laitesukellus löysi tiensä kollektiiviseen tietoisuuteen ja innoitti luovien henkilöiden mielikuvitusta. Kaikkien fiktiivisten sarjojen taustallahan on sama mitä jos -kysymys, ja tämä kysymys sai jalansijaa uteliaissa mielissä laajalti läpi koko yhteiskunnan, koska yhä useammilla oli mahdollisuus päästä kokemaan vedenalainen todellisuus. Laitesukellus ilmestyi sekä seikkailusarjakuviin että Disneyn julkaisuihin.

Vuonna 1962 käytännöllisesti katsoen kaikki kuuluisat hahmot saattoi tavata sukeltamisen parista maskeineen ja hengityslaitteineen. Oli kyseessä sitten Taika-Jim, Tom & Jerry, Jonni Huimapää (Johnny Hazard) tai Aku Ankka, kukaan ei halunnut jättää väliin tätä mahdollisuutta ja jäädä rannalle ruikuttamaan.

SARJAKUVASANKARIT

Samana vuonna heräsivät eloon myös ensimmäiset sarjakuvien sukellussankarit omine sarjoineen.

Dell Comics -kustantamo sai inspiraation suositusta lasten TV-sarjasta ja julkaisi *Diver Dan*ia. Tämän sankarin hahmo on edelleenkin kuvaus syvänmerensukeltajasta, vaikka *Sammakkomiehet*-sarjakuvan sankarit olivatkin niitä, jotka jäivät lähtemättömästi sekä lukijoiden että keräilijöiden sydämiin. Sankareina olivat Steve Randall ja Jim Collins, jotka olivat vedenalaisen maailman tutkijoita ja entisiä laivaston jäseniä sekä toisen maailmansodan veteraaneja. Meren pohjalla he joutuivat tilanteisiin, joissa heidän oli ratkaistava rikoksia ja erilaisia salaisuuksia.

Useat eri kirjoittajat julkaisivat jälleen nelivärisiä sarjakuvia *Dell Comics* -kustantamolle. Hinta oli 15 senttiä kappaleelta. Sotatarinoiden julkaiseminen on aina tuottoisaa.

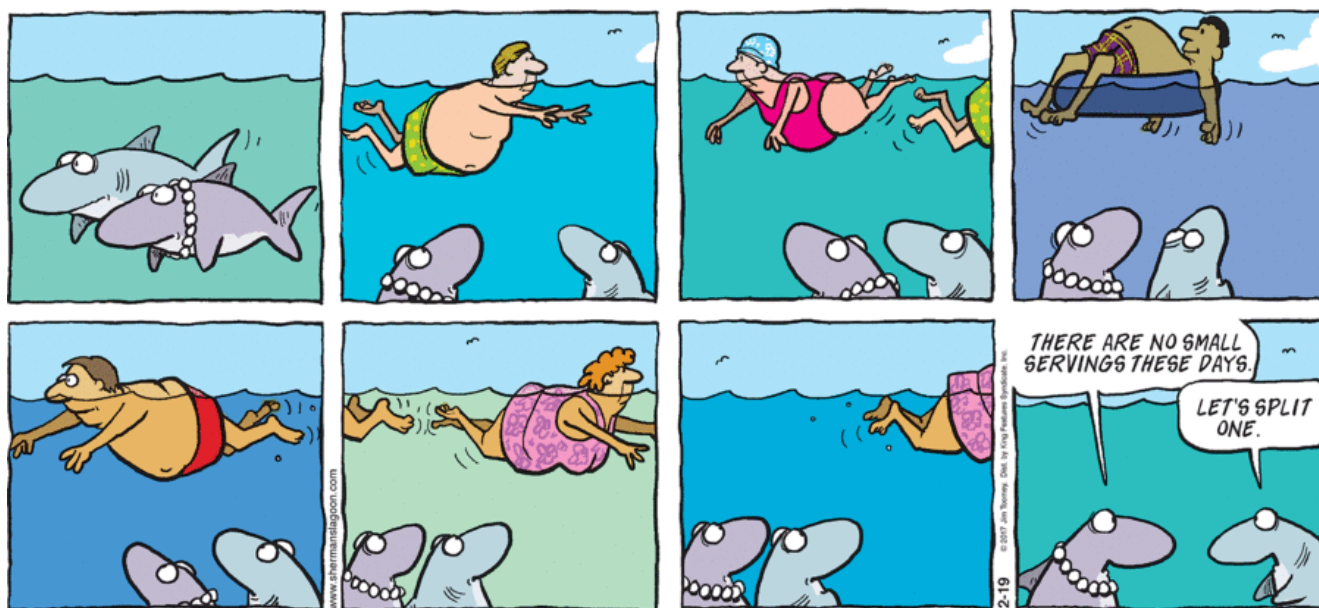
PARITARKASTUS

Laitesukelluksen välineet ovat aiheuttaneet sarjakuvissa melkein aina ongelmia, lukuun ottamatta varsinaisia sukeltamiselle omistettuja sarjakuvia. Ankat ja muut lasten suosikit sukelsivat läpinäkyvien

kupujen avulla, jotka tuovat mieleen kultakalamaljan. Annostimen letkut tulivat ja menivät, ja tasapainotusliivit olivat vielä 1980- ja 1990-luvulla enemmän tai vähemmän tuntemattomia. Välttämättömiä varusteita olivat sen sijaan kirveet, veitset, harppuunat, haulikot ja miinat.

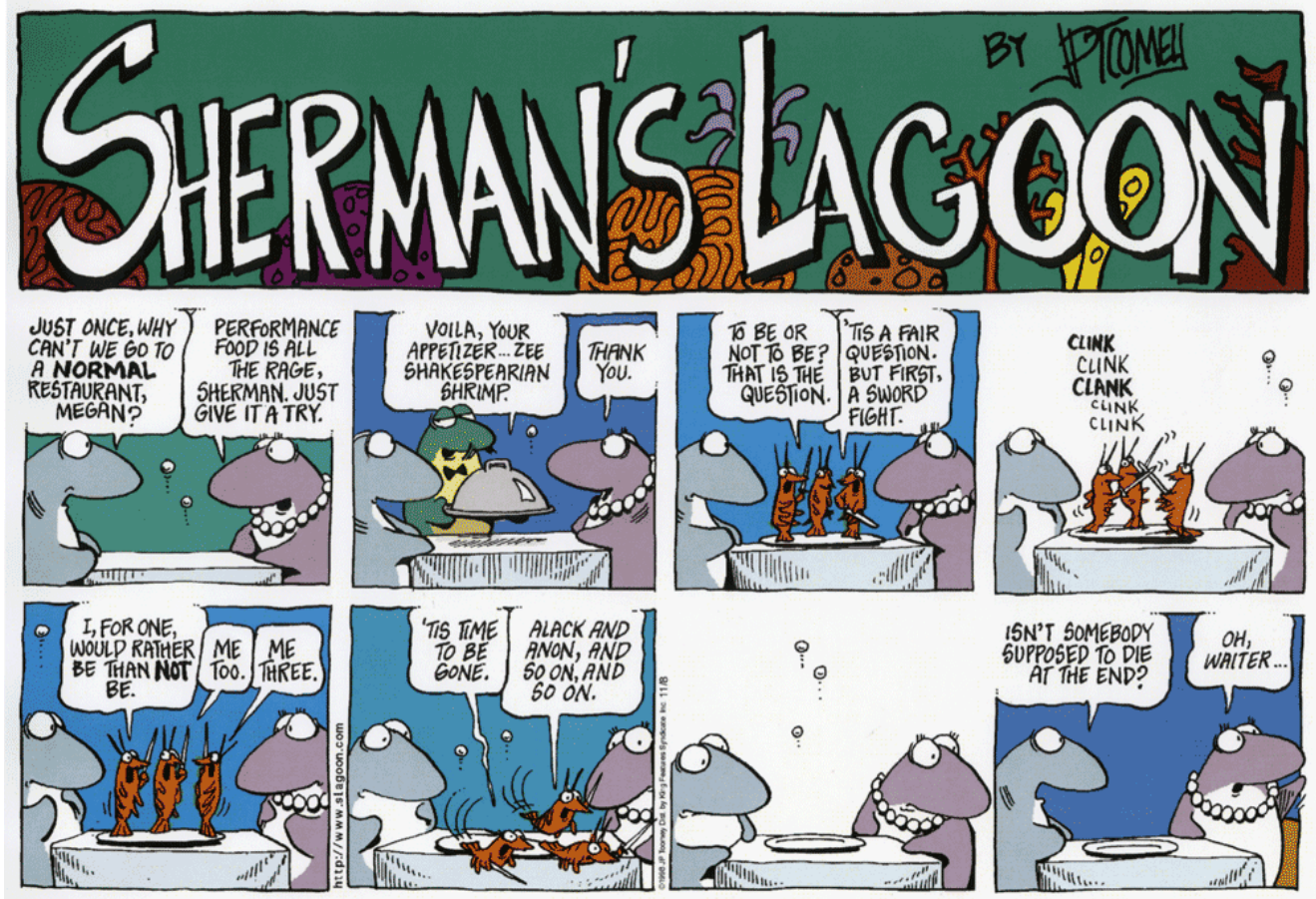
EI YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISTÄ

Silvottuja haita, jättiläiskalmareita räjäytettyinä, miekkavalaita. Merten eläimiin suhtauduttiin kuin avaruuden hirviöihin. Vihamielisessä vedenalaisessa maailmassa uhkana ei ollut sukellustaulukoiden noudattamatta jättäminen, vaan vihollisia olivat salaperäiset meren asukkaat. Suosiota nauttivat seksikkäät sarjakuvat, joissa ei ollut kauhua, vaan meri oli kuin alkovi ja korallit kuin pitsipöytäliinoja romanttisessa ravintolassa. Aplodeja saivat myös ankat, jotka kesyttivät ahnaan jättiläiskalmarin tynnyrillisellä pippuria.

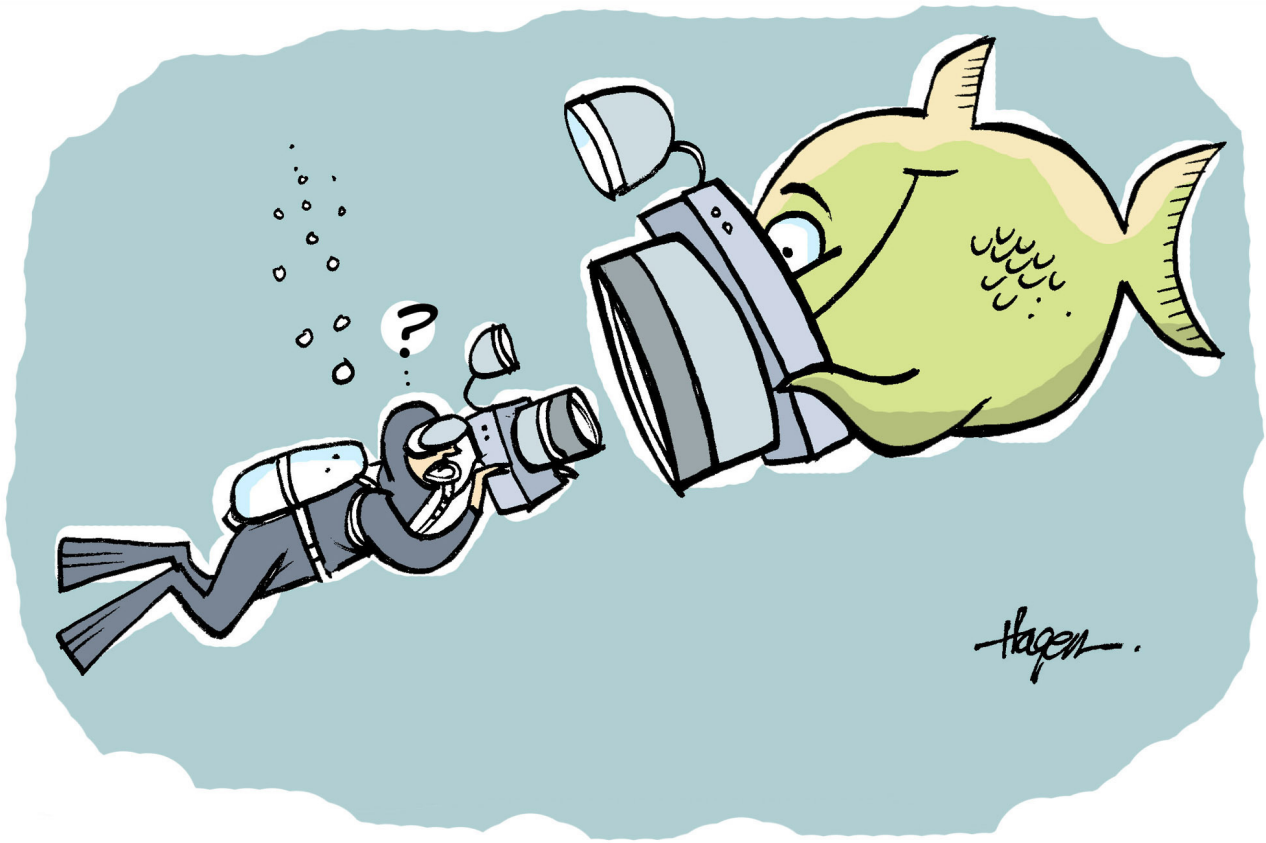

PERINTÖ MEIDÄN AJALLEMME

1960- ja 1970-luvulla sukeltajat, silloin kun eivät olleet ankoja tai kissoja, olivat sankareita ja seikkailijoita, jotka kykenivät kohtaamaan jopa kuolemaan johtavia vaaroja aamiaisellaan. Nykyään jokainen lyhyen sukelluskurssin suorittanut voi sukeltaa, varustettuna Tenavat-sarjakuvahahmojen epäilyksillä ja itseironialla. Sukellussarjakuvat ovat supistuneet muutamisiin strippeihin ja sarjakuviin. Tämä aika on erikoistumisen aikakautta, joten sukellussarjakuvienkin on täytynyt löytää oma markkinarakonsa. Kohderyhmän muodostavat sukeltajat.

Diver-lehden Beachcomber-kolumnin stripistä Sherman's Lagoon -strippiin hahmot ovat useimmiten kaloja ja syvänmeren hahmoja, jotka kommentoivat meidän läsnäoloamme omissa kodeissaan. Toisinaan sarjakuvissa esiintyy myös sukeltajia, jotka kohtaavat neurooseineen surrealistisia tilanteita.

-
- Kuvat toimivat [La Mandragoran](#) kustantamon toimesta